
Sanatsal Bir Etkinlik Olarak Fotoğraf Yarışmasının Kültürel Değerlerin Paylaşımına Yansıması: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Görüşleri

Halit Turgay ÜNALAN¹

Geliş Tarihi: 31.05.2018

Kabul Tarihi: 24.07.2018

Araştırma Makalesi

Öz

Uzaktan eğitim ile sanat, bilişim teknolojilerini ve tasarım disiplinlerini etkin olarak kullanmaktadır. Bu iki disiplinin ilişkilendirilmesi ile hedef kitlesi geniş ve yaygın etkisi olan projeler üretilebilecek bu da uzaktan eğitime ve sanat alanına yeni boyutlar getirecektir. Açık ve Uzaktan Eğitim ve Güzel Sanatlar eğitimi gibi evrensel boyutta etkileşim ve iletişimini sağlayan iki disiplinin kesişim noktası olarak bu çalışmanın bu tür bir araştırmaya duyulan gereksinimi gidereceği düşünülmektedir. Araştırmanın amacı; bu proje ile gerçekleştirilen sanatsal etkinlikler ile Anadolu Üniversitesi'ne ilişkin öğrencilerin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda bilimsel veriler araştırmanın amaçlarını doğrudan destekleyecek şekilde hem Anadolu Üniversitesi'ne ilişkin hem de sanatsal ve kültürel etkinliklere yönelik öğrenci görüşleri alınarak toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak açık uçlu anket ve yarışma sonunda başarı ödülü alan ve eserleri sergilenmeye değer bulunan 3 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Anket verileri betimsel analiz yoluyla çözümlenmiş, görüşme verileri destek veri olarak kullanılmıştır. Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin tamamı açık ve uzaktan eğitimin sanatsal etkinliklerle ilişkilendirilmesini çok yararlı bulduklarını belirterek olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu bağlamda bulgulara dayalı olarak; Açıköğretim sistemi ile öğrenim gören öğrencilere yönelik öğrencilerin aktif katılımını gerektiren sanatsal ve kültürel etkinliklerin artırılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim, sanat eğitimi, çevrimiçi ortamın kullanılabilirliği, kültürel değerler

---

¹ Anadolu Üniversitesi, e-mail: htunalan@anadolu.edu.tr

**The Reflect of Photo Competition as an Artistic Event on the Sharing of
Cultural Values: Anadolu University Open Education Faculty Students '
Opinions**

Submitted by 31.05.2018

Accepted by 24.07.2018

Research Paper

Abstract

Interact with the universal dimension of fine arts as providing open and distance education and communication as the intersection of two disciplines was expected to resolve the need for such a study. First stage of the project includes three parts such as planning and editing of the research, process and data collection, analysis of the data and reporting. The aim of the study is to determine the opinions of the students regarding Anadolu University and the art and cultural activities organized within the scope of the study. The study was conducted with Anadolu University Open Education Faculty students who live in Turkish Republic of Northern Cyprus, Bulgaria, Kosovo, Macedonia, Azerbaijan, Albania, Bosnia and Herzegovina and Cologne. The data for the open-ended questionnaire were collected through. Semi-structured interview was conducted to collect qualitative data. The interview data was used as support data. In the analysis of the data, a descriptive analysis technique was used. Researcher was discuss about questions with participants.

Keywords: Distance education, art education, usability of online media, cultural values

Giriş

Bilişim teknolojilerindeki gelişmeler günümüz dünyasını her anlamda küçültürken her şeyi ulaşılabilir hale getirmiştir. Dünyamız bu gelişmeler doğrultusunda küreselleşme kuşağına girmiştir. Yurt dışına açılım süreci olarak da tanımlanabilecek küreselleşme kuşağında ülkelerin yurtdışındaki bağlantıları büyük önem taşımaktadır. Ülkemizin tarihi ve kültürel özellikleri dikkate alındığında Avrupa, Balkanlar ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin önemli bir insan kaynakları gücüne sahip olduğu görülmektedir. Ancak bu potansiyel gücün hareketlendirilerek kinetik enerjiye çevrilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda bu bölgelerde ortak tarih ve kültür bilinci ile ortak değerlere sahip olarak yetiştirilen öğrencilerin, gençlerin birbirleri ile tanışıp, kaynaşabilecekleri ortak paylaşım alanlarının oluşturulması gerekmektedir. Bunun için de günümüzde bu ortak paylaşım alanlarının oluşturulabilmesi için topluluklar arasında sosyal ve kültürel alanlarda güçlü uluslararası ilişkilere gereksinim vardır. Özellikle ortak değerlere bağlı olarak kurulan bu uluslararası ilişkiler daha güçlü ve uzun ömürlü olmaktadır.

Gençlerin sosyal, kültürel, kişisel ve eğitsel anlamda gelişimlerini sağlayabilmek adına erişimi kolay, anlaşılabilen, teknolojiye dayalı bilgi kanallarının oluşturulması gerekmektedir. Bilişim teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak, eğitim alanında yeni yöntem ve yaklaşımlar geliştirilmektedir. Özellikle fen bilimleri, yabancı dil, coğrafya, matematik gibi derslere yönelik geliştirilen web tabanlı uygulamalar hızla artmakta ve çeşitlenmektedir. Sanat eğitimi doğası gereği çoğunlukla görsel materyallerin kullanıldığı dersler içermektedir. Bu bağlamda bu derslere yönelik hazırlanacak web tabanlı, çevrimiçi, tablet, akıllı telefon, bilgisayar destekli öğretim teknolojileri ile tasarlanan etkinlikler, sanat eğitimi amaçlarına ulaşmada önemli katkılar sağlayabilir. Buffington (2008) web 2.0 teknolojilerinin birçok farklı olanak sağlayarak eğitim uygulamalarını değiştirme potansiyeline sahip olduğunu belirtmiştir. Sanat eğitimi alanında öğrenciler ve öğretmenler web 2.0 teknolojilerini sanat

yapmak ve öğrencilerin konuları daha kolay öğrenmeleri için kullanabileceklerini ifade etmiştir. Web 2.0 ile oluşturulan web sayfalarının özellikle sanat dersleri için uygun olduğuna dikkat çekmiştir. Buffington (2008) flickr, bloklar, podcast'ler ve wiki'lerin kullanım detaylarını açıklamıştır. Ayrıca; öğrencilerin iş birliği içinde çalışarak bilgi üretebileceklerini, sanat çalışmalarına yönelik daha derin bir anlayış geliştirebileceklerini ve yeni yöntemleri ile sanat çalışmaları ile etkileşim içinde olabileceklerini dile getirmiştir. Kuttner (2015)'in belirttiğine göre sanat eğitimi ve kültürel yaşam, gençlerin yönelimleri, eğitimleri ve yaşama dair şekillendirilmelerinde tek başına etkin değildir. Aile, pop kültürü, sosyal ağ ve yaygın kullanılabilirlik bilgisayar tabanlı medya araçları tüm bunlarda son derece etkilidir. Yine, sanat eğitimi, özellikle tüm gençler için sanat eğitimine erişimini artırmak için faaliyetleri bağlamında, bulmacanın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. İlgili alan yazında yer alan bu araştırma bulguları, hedefleri gelişen demokrasilerde sanat eğitiminin rolünü yeniden düşünmemiz için bize yardımcı olmaktadır. Buna ek olarak, sanat eğitimcilerin kendilerine şu soruları sorması önerilir: Sanatçı kimdir ve sanat ne içindir, kimin hakkındadır, ne öğretiyoruz? Gençlerin vatandaş olarak kabul edilmesine sanat eğitimi nasıl destek olabilir? Bu tür sorular araştırmacıları uygulamada değişikliklere yol açsın ya da açmasın, ulusal ve uluslararası toplumlarla etkileşen onların üyesi olan gençlerin daha açık ve bilinçli olmasına yönelik çalışmalara yönlendirmektedir.

Sanat ve kültürel miras eğitiminin sınıflandırıcı olarak, farklı bir pedagojik işlevi vardır. Sanal ortamda sanat ve kültürel miras eğitiminde pedagojik fonksiyon analizi iş birliğine dayalı öğrenme, yapılandırmacı öğrenme ve kişiselleştirilmiş öğrenme sanat ve bilişim teknolojileri ile kültür-miras eğitiminde pedagojik eğitimin ana unsurları olduğunu göstermiştir. Finna ve Google Art Project için kendi kendine odaklı, iş birlikli ve yapıcı bir öğrenme platformu sağladığı görülmüştür. Google Art Projesi de kişilerin kendi sanatlarını tasarlarken bir öğretim, eğitim ortamı oluşturmuştur. Gruber (2015) çalışmasında sanat ve

kültürel miras eğitiminde mevcut bilişim teknolojileri çözümlerinin ihtiyaçların ve kültürel kurumların taleplerine esas destekleyici olabileceği, analiz örneklerin eğitim etkinlikleri için nasıl kullanıldığını bilişim teknolojilerine genel bir bakışı sağladığını belirtmiştir. Bilgi toplumu kültür kurumlarının algısına uzanır. Kurumların hizmetlerine ilişkin değişen beklentileri bulunmaktadır, sanat ve kültürel miras eğitiminde sadece bilişim teknolojilerini uygulayarak mevcut taleplerinin karşılanması yeterli görünmemektedir. Bilişim teknolojileri uygulamalarının sınırlı kaldığı durumlarda e-öğrenmenin, sanat ve kültürel miras eğitimi desteklemek için kullanılması gerekli ve etkili olduğu söylenebilir.

Bu araştırma ile de Açık ve Uzaktan Eğitim ile Güzel Sanatlar gibi evrensel boyutta etkileşim ve iletişim sağlayan teknoloji ve sanat eğitiminin kesişim noktası olarak disiplinler arası bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma ile farklı ülkelerden gelmelerine rağmen ortak bir tarihe, ortak bir kültüre, ortak değerlere sahip öğrenciler Türkiye'nin kültürel değerlerini daha yakından tanıma fırsatı yakalayacaklardır. Araştırmanın öğrenciler arasında iletişimin güçleneceği, etkileşimin artacağı ve daha kalıcı ilişkiler kurmak noktasında da faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu sanatsal ve kültürel etkinlik öğrencilerin Türkiye'ye ilişkin bir aidiyet geliştirmelerine de katkı sağlayacaktır. Sanatsal ve kültürel etkinlikler, uzaktan eğitimle entegre olarak bilişim teknolojileri yoluyla gerek lisans ve lisansüstü ile ilgili programlarda gerekse farklı eğitim ve öğretim kademelerinde uyarlanabilir.

Araştırmanın amacını doğrudan destekleyecek Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri araştırmanın hedef grubu olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırma dahilinde uluslararası katılımın gerçekleşeceği Kıbrıs, Bulgaristan, Kosova, Makedonya, Azerbaycan, Arnavutluk, Bosna-Hersek ve Köln Anadolu Üniversitesi iletişim noktalarının olduğu merkezlere kayıtlı Açıköğretim Fakültesi öğrencileri arasında kültürel değerlerini yansıtmak

üzere bir fotoğraf yarışması düzenlenmiş ve bu çalışmaya ilişkin öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın temel amacı; araştırma kapsamında gerçekleştirilen fotoğraf yarışmasının kültürel değerlerin paylaşımına etkisini belirlemektir. Bu temel amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Uzaktan eğitim gören öğrencilerin açık ve uzaktan eğitimin sanatsal etkinliklerle ilişkilendirilmesine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- Uzaktan eğitim gören öğrencilere göre fotoğraf yarışmasının kültürel değerlere ilişkin farkındalık kazandırmaya etkisine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- Öğrencilere göre fotoğraf yarışması etkinliğinin Anadolu Üniversitesine olan aidiyet duygusunu etkileme durumu nedir?
- Öğrencilere göre kültürel değerlerin farkındalığının artırılması konusunda açıköğretim sistemince yapılabilecek çalışmalar nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırmada öğrencilerin araştırma kapsamında gerçekleştirilen fotoğraf yarışmasının kültürel değerlerin paylaşımına etkisini belirlemeye yönelik deneyimler belirlenmeye çalışıldığından çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır.

Katılımcılar

Projenin amaçlarını doğrudan destekleyecek şekilde yurtdışında yaşayan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri projenin çalışma grubu olarak tanımlanmaktadır. Yarışmaya Açıköğretim Fakültesi'nin ön lisans, lisans ve sertifika programlarına kayıtlı yurtdışındaki öğrencilerden gönüllü olanlar katılım gerçekleştirmiştir. Çalışma grubu uluslararası katılımın gerçekleşeceği Kıbrıs, Bulgaristan, Kosova, Makedonya, Azerbaycan, Arnavutluk, Bosna-Hersek ve Köln Açıköğretim Fakültesi'nin iletişim noktalarının olduğu merkezlerde kayıtlı öğrenciler arasından oluşturulmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde belirtilen merkezlerde kayıtlı açıköğretim öğrencisi olma ile projeyi açıklayan ve gönüllü olarak katılım formundan oluşan bir e-posta gönderilmiştir. Bu e-postaya cevap verenler içerisinden katılımcı olma koşullarını sağlayanlar araştırma grubuna alınmışlardır.

Uygulama Süreci

Yarışma süreci araştırmacı tarafından oluşturulan www.aosyarisma.anadolu.edu.tr adresinden yönetilmiştir. Bu web sayfasında araştırmanın tüm detayları paylaşılmış ve sayfa herkesin erişimine açılmıştır. Araştırma kapsamında Anadolu Üniversitesi Etik Kurul Başkanlığından etik kurul izni alınmıştır.

Proje dahilinde düzenlenen fotoğraf yarışmasının ismi '**Kültürel Değerlerimizin İzinde**'dir. Fotoğraf yarışmasına katılan eserlerin telif hakkı Anadolu Üniversitesi'ne verilerek, Kültür Bakanlığı gibi kurumların açtığı yarışmalardaki şartnameler de örnek alınarak bu anlamda kurallara ve telif kanununa da uygun bir fotoğraf yarışması şartnamesi hazırlanmıştır. Bu şartnameye uymayı kabul eden ve katılımcı formunu dolduran öğrenciler fotoğraf yarışmasına en fazla iki fotoğraf ile katılabilmektedir. Fotoğrafların konusu kültürel değerler (yemek, eğlence, düğün, dinsel ritüeller, geleneksel oyunlar, sosyal yaşamdan

kesitler vb.), tarihi mekanlar, camiler, köprüler, türbeler, evler vb. gibi ortak kültürel değerlerimizi yansıtan her şey olarak belirlenmiştir. Yarışmaya gönderilen eserler alan uzmanlarından oluşturulan jüri tarafından değerlendirilmiştir. Uluslararası katılımın gerçekleştiği Kıbrıs, Bulgaristan, Kosova, Makedonya, Azerbaycan, Arnavutluk, Bosna-Hersek ve Köln Açıköğretim Fakültesinin iletişim noktalarının olduğu sekiz merkezden başvuran adaylardan jüri değerlendirmesi sonucu belirlenen üç adaya ödül verilmiştir. Bu yarışma sonunda eserler katalog haline getirilerek sanat ile ilgili kurumlara dağıtılmıştır. Araştırmanın ilk iki ayı hazırlık aşaması (görsellerin, yarışma duyurularının, yönergesinin ve web sayfasının hazırlanması vb.), daha sonra ki beş ayı araştırmanın uygulanması (web sayfası aracılığı ile yarışmaya başvuruların alınması) son beş ayı ise araştırmanın nitel kısmının gerçekleştirilmesi verilerin toplanması raporlaştırılması ve yarışmanın sonuçlandırılarak başarı ve sergilenme ödüllerinin belirlenerek belirtilen merkezlerde sergilemeler olarak gerçekleştirilmiştir. Kullanılan platform aracılığı ile de öğrencilerin proje ile ilgili düşüncelerini kolaylıkla doğrudan iletebileceği bir mesaj sayfası açılarak e-posta hattı oluşturulmuştur. Bu e-posta hattı hem öğrencilerin sorunlarının en kısa sürede yanıtlanmasını hem de uygulamanın amacına yönelik olarak kullanılıp kullanılmadığının değerlendirilmesini izlemeyi sağlamıştır. Hazırlanan web sayfası üzerinden Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri yarışma jürisi tarafından oluşturulan boyutlar kapsamında en fazla üç çalışmasını sisteme yüklemişlerdir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler açık uçlu anket ile toplanmıştır. Böylelikle araştırmada nitel veriler elde edilmiştir. Ankette öğrencilerin fotoğraf yarışmasına yönelik öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik 4 soru yer almaktadır. Araştırmada fotoğraf yarışmasına katılan 55 öğrenci açık uçlu anketi yanıtlamıştır.

Araştırmada fotoğraf yarışması sonucunda ödül alan üç öğrenci ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşme verileri ise destek veri olarak kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının içerik geçerliliğini sağlamak için görüşme formu, alan uzmanlarına verilip incelenmesi sağlanarak forma son biçimi verilmiştir.

Verilerin Analizi

Açık uçlu soruların bulunduğu anketten elde edilen nitel veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Bu doğrultuda katılımcıların verdikleri yanıtlar belli temalar altında toplanmıştır. Görüşme yoluyla elde edilen veriler analiz edilmemiş, doğrudan alıntı yoluyla destek veri olarak kullanılmıştır. Araştırmanın inandırıcılığı için verilerin çözümlenmesinde araştırmacı bir alan uzmanı ile birlikte çalışmış ve kodlamalarda görüş birliği sağlanarak elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalar altında toplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma verilerinin çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgular sunulmaktadır.

Uzaktan Eğitim Gören Öğrencilerin Açık ve Uzaktan Eğitimin Sanatsal Etkinliklerle İlişkilendirilmesine İlişkin Görüşleri

Katılımcıların tamamı sanatsal etkinliklerle açık ve uzaktan eğitimin ilişkilendirilmesinin yararlı olduğu, yaratıcılığı desteklediği, kültürel değerlerin farkındalığını arttırdığı gibi olumlu görüşler belirtmişlerdir. Öğrencilerin açık ve uzaktan eğitimin sanatsal etkinliklerle ilişkilendirilmesi ile ilgili olumlu görüşleri 14 temada toplanmıştır: Yeni bakış açıları oluşturma, farkındalık oluşturma, yaratıcılığı geliştirme, motivasyonu sağlama,

üniversiteye aidiyeti artırma, öğrenci-üniversite etkileşimini artırma, üniversitenin varlığını hissettirme, sanatsal etkinliklerin uzaktan eğitim için uygunluğunu anlama, Açıköğretimin sanata katkı sağlaması, kültürel anlamda yakınlaşma sağlama, bireye kendini ifade etme olanağı sağlama, öğrenme zevkini artırma, öğrenciler arası etkileşimi sağlama, kültürel ve sosyal gelişme sağlama.

Açıköğretim sanata katkı sağladığını belirten 13 numaralı öğrenci bu görüşünü “*Bu fotoğraf yarışması Açıköğretimin genişlemiş olduğunu, sadece diploma vermekle değil, öğrencileri sanata yöneltmekle ilgilendiğini gösteriyor.*” biçiminde açıklamıştır.

Sanatsal etkinliklerin uzaktan eğitim için uygun olduğunu belirten 11 numaralı öğrenci “*Açık eğitim ile sanatsal etkinliklere daha fazla zaman ayrılabilir.*” biçiminde görüşünü belirtmiştir. Bu görüşe dayalı olarak uzaktan eğitim öğrencilerine yönelik daha çok sanatsal etkinliklerin düzenlenmesinin uygun olacağı söylenebilir.

Araştırmaya katılan 7 numaralı öğrenci sanatsal etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılığını geliştirdiğini belirtmiş ve görüşünü “*...öğrencilerin bu alanda kendi fikirlerini ve ufkunu geliştirme adına çok olumlu buluyorum, bu sayede öğrenciler kendi yaratıcılığını ortaya koyabiliyorlar.*” biçiminde açıklamıştır.

Araştırma kapsamındaki 23 numaralı öğrenci, fotoğraf yarışması etkinliğinden duyduğu memnuniyeti ve bu etkinliğin üniversiteye aidiyet sağladığını “*...uzaktan eğitim olduğu için böyle etkinliklerin yapılması üniversitenin varlığını daha da hissettirmesi bakımından çok güzel. Üniversitemiz belki hiçbir kurumun yapamadığını yapıyor, güzel fikir teşekkür ediyorum.*” görüşleri ile vurgulamıştır.

Fotoğraf yarışmasının bireye kendini ifade etme olanağı sunduğunu bir öğrenci (Ö.40) “*...uzaktan eğitimin yanında katılanların şahsi özelliklerinin ön plana çıkabileceği ve sanatsal ruhlarını gösterebileceği bir ortam sağlanmış oldu.*” biçiminde açıklamıştır.

Araştırmaya katılan 12 numaralı öğrenci düzenlenen etkinliğin öğrenci-üniversite etkileşimini artırdığından söz etmiştir. Bu öğrenci “...uzaktan eğitim gören öğrencilerin sanata karşı olan ilgi ve alakasının pekişmesi, öğrenim gördüğü eğitim alanına daha sıcak bakması ve uzaktan eğitim görmesine rağmen bu ve bu gibi etkinliklerin öğrenci\üniversite bağının kuvvetlenmesi açısından yararlı olduğunu düşünüyorum.” diyerek görüşlerini açıklamıştır.

15 numaralı öğrenci görüşlerini “Bu etkinliğin farklı kültürlerden ve kendi kültürümüzden bilmediğimiz ya da araştırmaya gerek duymadığımız değerlerimizin farkına varmamızı sağladığını düşünüyorum.” sözleri ile açıklamıştır. Bu öğrenci görüşüne göre fotoğraf yarışması etkinliği uzaktan eğitim gören öğrencilerde kültürel değerlere ilişkin farkındalık oluşturmuştur.

Araştırmada yer alan 26 numaralı öğrenci sanatsal etkinliklerin uzaktan eğitim sisteminde öğrenim gören öğrencilerde kültürel yaklaşma sağladığını belirtmiştir. Bu öğrenci görüşlerini “...sanatsal etkinliklerin kültürel bir birleşme sağlayacağını, uzakta okuyan öğrencilerin bir arada bulunabilme noktaları olduğunu düşünüyorum.” diyerek açıklamıştır.

Bilindiği üzere öğrenmeyi ve başarıyı etkileyen en önemli etmenlerden biri motivasyondur. Fotoğraf yarışmasına katılan 41 numaralı öğrenci “...açık ve uzaktan eğitim fiziksel iletişimden uzak olduğu için bizlerde zaman zaman motivasyon eksikliği olabiliyor. Sanatsal aktivitelerin bunun önüne geçeceğine ve faydalı olacağını düşünüyorum.” biçimindeki görüşleri ile uzaktan eğitim gören öğrencilerde motivasyon eksikliği olabildiğini ancak bu çalışmada düzenlenen fotoğraf yarışması gibi sanatsal etkinliklerle motivasyonun artırılacağını vurgulamıştır. Bir başka deyişle uzaktan eğitim sisteminde öğrenim gören öğrencilere yönelik düzenlenen sanatsal etkinlikler uzaktan eğitimde başarıyı artırmaya önemli katkılar sağlayabilir.

Uzaktan Eğitim Gören Öğrencilere Göre Fotoğraf Yarışmasının Kültürel Değerlere İlişkin Farkındalık Kazandırmaya Etkisi

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin tamamı bu çalışma kapsamında düzenlenen fotoğraf yarışmasının kültürel değerlere ilişkin farkındalık yarattığını düşünmektedir. Fotoğraf yarışmasının kültürel değerlere ilişkin farkındalık oluşturduğunu öğrenciler 11 tema altında açıklamışlardır: Fotoğraflardaki duyguları anlama, çevresinde tarihin izlerini görme, zengin bir kültüre sahip olduğunu anlama, yaşadığı yeri daha iyi tanıma, yurt sevgisini artırma, Türkiye'yi daha iyi tanımak gerektiğini fark etme, gözlem becerisini artırma, kültürün yaşayan bir değer olduğunu anlama, çok kültürlü olmanın büyük bir zenginlik olduğunu fark etme, farklı yerleri keşfetme, kültürün yaşayan canlı bir değer olduğunu anlama.

Araştırmaya katılan 1 numaralı öğrenci her fotoğrafta bir duygu olduğundan söz etmiş, fotoğraflara bakıldığında bu duyguların yeniden hatırlandığını şöyle açıklamıştır:

Kültürel değerlerde farkına vardığım en önemli şey duygular oldu. Her fotoğrafın bir hikayesi var. O an çekilirken bir şeyler yaşanıyor, o duyguyu o anı yakalayıp aradan yıllar geçse de fotoğraflar sayesinde tekrar hatırlıyoruz. Saygı, yardım severlik, misafirperverlik, yaşanmışlıklar adeta göz önünde canlanan bir hikaye gibi. Farkına vardığım kültürel değerlerden en önemlisi duygular demiştim, bu duyguların en ağır basanı ise Türklerin her yerde sıcakkanlılığı olduğu. Ne kadar başka topraklarda farklı kültürlerle bir arada olsak da aslımızı unutmamışız. Nerede olursak olalım adetleri sürdürmeye ve yaşatmaya devam ediyoruz.

Araştırmaya katılan 12 numaralı öğrenci görüşleri ile çok kültürlü bir yapıya sahip olmanın büyük bir zenginlik olduğunu şöyle açıklamıştır:

Dünya artık küresel bir köy ve hemen hemen her yerinde "çok-kültürlü" sıfatının niteliğini taşıyor. Özellikle hayatımı sürdürdüğüm Balkanların "çok-kültürlü" olmanın en güzel örneklerinden biri olduğu konusunda herhalde kimsenin itirazı yoktur. Bu fotoğraf yarışması, hem kültürel değerlerimiz hakkında yeni şeyler keşfetmem, hem bildiğimiz, gördüğümüz,

yaşadığımız bu ortamı daha derinlemesine görerek, "çok-kültürlü" olmanın büyük bir zenginlik olduğunu bir kez daha ve daha iyi anlayabilmem açısından güzel bir etki yarattı.

Araştırma kapsamındaki 15 numaralı öğrenci Viyana'da yaşadığını ve fotoğraf çekerken çevresini daha iyi incelediğini bu yolla çevresinde tarihin izlerini daha iyi gördüğünü belirtmiştir. Bu öğrenci görüşlerini şu şekilde açıklamıştır;

Viyana, Türk tarihinde önemli bir yere sahip olup iki kere kuşatılan ama fethedilemeyen şehirdir. Yarışmaya katılmak için fotoğraf çekmemin bugün ki Osmanlı izlerine tekrardan bir göz atmam ve daha fazla bilgi edinmeme gerçekten katkısı oldu. Keşke daha fazla fotoğraf ekleme şansım olsaydı. Çünkü Viyana buram buram Osmanlı kokuyor ve dört bir tarafında atalarımızın izleri var.

Yaşadığı yeri daha iyi tanımasını sağladığını belirten 7 numaralı öğrenci görüşlerini şöyle belirtmiştir:

...bu ülkede doğup büyümemize rağmen, her gün aynı yolu kat ettiğimiz halde birçok tarihi ve de kültür eserlerini gözümüzün önünde olup, fark etmediğimizi farkına vardım. Almanya, Rusya'dan sonra Avrupa'nın en kalabalık nüfusuna sahip olan ülkedir. Almanya'da yaklaşık 3 milyon civarında Türk nüfus bulunmaktadır ve Avrupa'nın en gelişmiş teknolojisine sahiptir. Özellikle Berlin çok geniş bir Tarihe sahiptir. Çekmiş olduğum fotoğrafta "Özgürlüğün ne olduğunu öğrendin ve bunu artık hiçbir zaman unutmayacaksın.

Araştırmaya katılan Açıköğretim Fakültesi öğrencileri farkına vardıkları kültürel değerleri yurt sevgisi, yemekler, oyunlar, tarihi mekanlar, bayramlar, ülke sevgisi olarak sıralamışlardır. Ödül alan öğrencilerden Vakkass kendisi ile yapılan görüşmede fotoğrafta konu edindiği değer, Bektaşî Tekkesinde bulunan Dede olduğunu belirtmiştir. Öğrenci görüşlerini "*Tekkeyi ziyarete gitmiştim, zaten beraber çıkacak, kendisinden rica etik biraz yavaş çıksın kapıdan diye. Tamamen her şey doğal oldu. Bu tekkenin Makedonya da büyük bir yeri vardır. Türk İslam sentezi içerisinde projenin temasını yansıttığı için bu değeri seçtim.*"

biçiminde ifade etmiştir. Öğrencinin Bektaşî Tekkesini ziyarete gelen Dede'yi konu edinen fotoğrafı Görsel 1'de yer almaktadır.

Görsel 1. Tekkesini ziyarete gelen dede

(Fotoğraf: Vakkass Shtin, Üsküp, Makedonya)

Çektiği fotoğrafın kültürel değer ile ilişkisini görüşme yapılan Elif görüşlerini şöyle dile getirmiştir:

Almanya'da yaşıyoruz, bu ülkeye uyum sağlamaya çalışıyoruz. Çektiğim fotoğraf kına gecesi olayıydı. Ben fotoğrafın adını anne kokusu koydum. Gelin kız annesine sarılıyordu ve ağlıyordu. Resmi de nefesimi çekerek çektim. Duygulandım, nefesimi çektim ve düğmeye de tam o anda bastım. Onların duyguları bana da geçti. Bu fotoğraf ile aslında yurt dışında gelenek ve göreneklerine düşkün aileler olduğunu göstermek istedim. En önemlisi bu Türkiye'de değil başka ülke topraklarında gerçekleşiyor. Bunu göstermek istedim. Biz adetlerimizi ve geldiğimiz yerin adetlerini unutmadık.

Elif'in çektiği fotoğraf Görsel 2'de yer almaktadır.

Görsel 2. Kına Gecesi

(Fotoğraf: Elif Özdoğan, Erichstrabe, Almanya)

Fotoğraf Yarışması Etkinliğinin Anadolu Üniversitesine Olan Aidiyet Duygusunu Etkileme Durumu

Fotoğraf yarışmasına katılan öğrenciler, fotoğraf yarışması etkinliğinin Anadolu Üniversitesi'ne olan aidiyet duygusunu artırdığını belirtmişlerdir. Öğrenciler fotoğraf yarışması ile aidiyet duygularının nasıl arttığını şu şekilde sıralamışlardır: Okulun aktif öğrencisi olma duygusunu yaşadım, öğrenci olduğumu hissettim, sanata verilen önemi gördüm, Anadolu Üniversitesi ailesinin üyesi gibi hissettim, özel hissetmemi sağladı, üniversiteme karşı aitlik duygusu yaşattı, üniversitemi sahiplenmemi sağladı, Açıköğretim'de verilen eğitimin niteliğini gösterdi.

Okulun aktif öğrencisi olma duygusunu yaşadığını belirten 47 numaralı öğrenci “...genelde evde tek başıma ders çalışırım. Bu program bana daha aktif bir öğrenci olma duygusunu yaşattı. Uzaktan öğrenim gördüğüm halde okulun canlı ve aktif bir parçası olduğumu anladım. Böyle etkinliklerin devamını can-ı gönülden beklerim.” biçiminde görüşlerini açıklamıştır.

Araştırma kapsamındaki 10 numaralı öğrenci fotoğraf yarışmasının üniversiteye karşı aitlik duygusunu artırdığını “...güzel üniversitem hakkında düşüncem olumlu yönde daha da arttı. Üniversitenin tek derslerden ve sınavlardan ibaret olmadığını gördüm.” biçiminde açıklamıştır.

Ödül alan ve kendisi ile görüşme yapılan bir öğrenci üniversiteye olan aidiyetini şöyle dile getirmiştir:

Birinci üniversitemden mezun olmadan gazeteden ilan gördüm. Daha önce de uluslararası ilişkiler ile ilgili bir geçmişim var. Daha önce de okumak istemiştim, içimde uhde kalmıştı. 2015 yılında tanımak amacıyla tur ile Anadolu Üniversitesi’ne gelmişim, üniversite yönetimi ile tanışmışım. Bu proje kapsamında yine geldim, çok güzel vakit geçirdim, üniversiteme olan duygularım gelişti.

Ödül alan bir diğer katılımcı ise aidiyetini şu şekilde belirtmiştir:

Hafta sonları sadece sınavlara gidip geliyorduk, o bile bizim için önemli, orada herkes Türkçe konuşuyor, ders çalışıyor, sohbet ediyoruz. Ama sadece sınav dönemi ile sınırlı kalıyordu, bu oldukça değişik oldu. Eşim bulunduğumuz ülkede üniversiteye gidiyor. Biz hocalarla selamlaşamazken senin hocalarının seninle ilgisi muazzam bir şey, dedi. Kendimizi muhteşem iyi hissettik, Anadolu Üniversitesinin bir parçası olduğunu tam manası ile hissettik.

Kültürel Değerlerin Farkındalığının Arttırılması Konusunda Açıköğretim Sisteminde Yapılabilecek Çalışmalar

Araştırmaya katılan öğrenciler Açıköğretim sistemi aracılığı ile kültürel değerlere ilişkin farkındalık oluşturulmasına dair pek çok çalışma yapılabileceğini belirtmişlerdir. Araştırma kapsamındaki öğrencilere göre kültürel değerlere ilişkin farkındalık oluşturulmasında sıralanan şu etkinlikler düzenlenebilir: Kültür gezileri, kültür günleri, çevre düzenleme etkinlikleri, kompozisyon yarışması, kültür dersi konulması, yurt dışı gezi programları, kısa film yarışmaları, ülke buluşmaları, müzik yarışması, resim yarışması, sanal sergi düzenleme, yemek yarışması, foto safariler, kültürel içerikli hediyeler.

Fotoğraf yarışmasına katılan 10 numaralı öğrenci Açıköğretim sisteminin kültürel farkındalık kazandırmasına ilişkin yapılacak etkinliklere farklı ülkelerde yaşayan öğrencilerin birbirlerinin ülkelerine misafir olmasını önermiş ve görüşlerini aşağıdaki gibi açıklamıştır:

Bütün Açıköğretim sistemindeki öğrencilerin birbirlerini kendi ülkelerinde ağırlayıp kendi kültürlerini birbirlerine tanıtmaları öğrencilerin aralarında daha güçlü bağ oluşmasına yardımcı olur. Ayrıca her ülkenin öğrencileri onlar için seçilmiş olan diğer ülke öğrencisine kültürel bir hediye gönderebilir. Böylece birbirlerini tanımış olmasalar bile uzaktan da olsa birbirlerine sevgi ve güzel hisler yaşatmış olurlar. Tıpkı Anadolu Üniversitesi'nin uzakta olsak da bize bilgi ve değer gönderip güzel hisler yaşattıkları gibi.

Araştırma kapsamındaki 1 numaralı öğrenci ise kültür gezileri, kültür günleri gibi etkinlikler düzenlenerek Açıköğretim sistemindeki öğrencilerin kültürel farkındalıklarının artırabileceğini anlatmıştır. Bu öğrenci görüşlerini şöyle dile getirmiştir:

...kültürel değerlerin farkındalığını arttırmak için bu konuya ilgi duyan öğrencilerle birlikte kültür gezileri planlanabilir. Bu gezilerde fotoğraflar çekilebilir. Ayrıca bağlı olduğumuz merkezin yakınlarında kültür günleri düzenlenebilir. Böylece öğrenciler geldikleri yerlerin yöresel, kültürel farklılıklarını birbirleriyle paylaşabilir belki bu vesile ile çalışma grupları oluşturmayı başarabilirler. Her yıl belirli tarihlerde öğrencilerin katılabileceği etkinlikler olursa

Açıköğretim öğrencileri kendilerini daha fazla okulun bir parçası olarak görmeye başlayacaktır.

Fotoğraf yarışmasına katılan 42 numaralı öğrenci, kültürel farkındalık oluşturma amacıyla konserler düzenlenebileceğini belirtmiştir. Bu konuda deneyimi olan bu öğrenci “*İlk üniversitemi okurken Anadolu Üniversitesi’nde bir konser verdik, katılım inanılmazdı. Eminim ki Açıköğretim Fakültesi’nde okuyan öğrenciler arasında pek çok müzisyen vardır. Müzik içerikli projeler geliştirilerek kültürel öğeler kullanılabilir.*” biçiminde görüşlerini açıklamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin tamamı açık ve uzaktan eğitimin sanatsal etkinliklerle ilişkilendirilmesini çok yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin tamamı bu konuda olumlu görüşe sahiptir. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak fotoğraf yarışmasının geleneksel hale getirilerek sürdürülebilirliğin arttırılacağını düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre Açıköğretim sisteminde farklı konulara yönelik fotoğraf yarışmalarının ve etkinliklerin düzenlenmesi Açıköğretim sisteminden beklenen yararın artırılmasını sağlayabilir. Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin tamamı bu çalışma kapsamında düzenlenen fotoğraf yarışmasının kültürel değerlere ilişkin farkındalık yarattığını düşünmektedir. Fotoğraf yarışmasına katılan öğrenciler, fotoğraf yarışması etkinliğinin Anadolu Üniversitesine olan aidiyet duygusunu sağladığını belirtmişlerdir. İnsanların bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesinde şüphesiz ki ilk akla gelen kurumlar eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumları içerisinde de üniversiteler hem meslek edindirme hem de sosyal ve entelektüel bilgi toplumunun merkezleri üniversitelerdir. Anadolu Üniversitesi de bu anlamda yurtiçi ve yurtdışında önemli bir yere sahiptir. Üniversitenin geniş bir kitle kapsamında düzenlediği çevresindeki kültürel değerleri yeniden

fark etmesine ve bunu geniş bir kitleyle paylaşmasına olanak sağlayan fotoğraf yarışması etkinliği öğrencilerin üniversiteye karşı olumlu duygu ve düşünceler geliştirmesinde etkili olmuştur. Tepecik ve Zor (2014) Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören II. sınıf öğrencileri arasından iki grup için toplam 70 öğrenci ile yaptığı çalışmasında Web Tabanlı Bilgisayar Destekli Öğretimin, Geleneksel Öğretime göre öğrenci başarısı üzerinde daha etkili olduğunu ortaya koymuştur. İlgili araştırmaların sonuçları incelendiğinde teknolojiye dayalı gerçekleştirilen sanat etkinliklerinin daha etkili bir öğrenme ortamı sağlayacağı söylenebilir. Ünalın (2016) da Proje İDESE (İnternet Destekli Sanat Eğitimi Projesi) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde İnternet Destekli Eğitim Yoluyla Öğrenme Ortamı Oluşturulması isimli çalışmasında internet destekli öğrenme ortamlarının yüz yüze öğrenmeye göre avantajları ve dezavantajları belirlenmiş, öğrencilerin başarıları üzerine etkililiği ortaya konulmuştur.

Araştırmaya katılan öğrenciler Açıköğretim sistemi aracılığı ile kültürel değerlere ilişkin farkındalık oluşturulmasına dair pek çok çalışma yapılabileceğini belirtmektedir. Öğrencilere göre kültürel değerlere ilişkin farkındalık oluşturulmasında kültür dersi konulması, yurt dışı gezi programları, kısa film yarışmaları, ülke buluşmaları, müzik yarışması, resim yarışması, sanal sergi düzenleme, yemek yarışması gibi çeşitli etkinlikler düzenlenebilir. Kuşkusuz bu tür etkinliklere katılan öğrencilerin birbirleri ile tanışıp, kaynaşacakları ve gelecekte önemli çalışmaların hayata geçirildiği sosyal bir iletişimin üyesi olacakları söylenebilir. Zhao, Sintonen ve Kynäslähti (2015) çalışmalarında modern teknolojinin gelişmesiyle birlikte, bilişim teknolojilerinin eğitimin her alanında uygulandığını belirtmişlerdir. Sanat ve kültürel miras eğitimi buna paralel olarak hız kazanmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Ulusal düzeyde Açıköğretim Fakültesi öğrencileriyle gerçekleştirilen fotoğraf yarışmasının kültürel değerlerin paylaşımına etkisi başlıklı çalışma gerçekleştirilebilir.

- Açıköğretim sistemi ile öğrenim gören öğrencilere yönelik öğrencilerin aktif katılımını gerektiren sanatsal ve kültürel etkinlikler artırılabilir.
- Sanatsal ve kültürel etkinliklerle öğrencilerin bir araya getirilerek iş birliğine dayalı etkinlikler gerçekleştirmeleri sağlanabilir.

Kaynakça

- Buffington, M. L. (2008). Creating and consuming web 2.0 in art education. *Computers in the Schools*, 25(3-4), 303-313.
- Gruber, M. R. (2015). *The role of e-learning in arts and cultural heritage education*. University of Innsbruck, Institute of Educational Sciences, Austria.
http://dspace.ou.nl/bitstream/1820/2138/1/edumedia09_gruber_final.pdf?origin=publication_detail adresinden erişilmiştir.
- Kuttner, P. J. (2015). Educating for cultural citizenship: Reframing the goals of arts education. *Curriculum Inquiry*, 45(1), 69-92.
- Özgüven, İ. E. (1992). *Görüşme ilke ve teknikleri* (İkinci baskı). Ankara: Psikolojik Danışma Rehberlik ve Eğitim Merkezi.
- Tepecik, A. & Zor, A. (2014). Yapılandırmacı yaklaşıma göre web tabanlı bilgisayar destekli sanat eğitiminin akademik başarıya etkisi. *İDİL*, 3(14).
- Ünalın, H. T. (2016). Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi bölümlerinde internet destekli öğrenme ortamlarının oluşturulması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, Ocak (1).
- Zhao, P., Sintonen, S., & Kynäslähti, H. (2015). The pedagogical functions of arts and cultural-heritage education with ICTs in museums – a case study of FINNA and Google Art Project. *International Journal of Instructional Technology and Distance*, 2(12).

Extented Summary

Both distance education and art effectively have been employing information technologies and design disciplines in their activities. Relating these two disciplines is likely to trigger new projects affecting large masses and having widespread influences, and this will in turn bring new dimensions to both distance education and art. This study is expected to meet the increasing demand for such studies by combining Open and Distance Education and Fine Arts, which make universal interaction and communication possible. The aim of the study is to determine the opinions of the students regarding Anadolu University and the art and cultural activities organized within the scope of the study. The study was conducted with Anadolu University Open Education Faculty students who live in Turkish Republic of Northern Cyprus, Bulgaria, Kosovo, Macedonia, Azerbaijan, Albania, Bosnia and Herzegovina and Cologne.

There are two main phases of the study: art activities and the collection of the scientific data. The art activities included the photography contest and the exhibitions, and their content and procedures followed were organized according to above mentioned targets and rationale. The art activities aimed to strengthen the feeling of belonging and develop awareness about cultural bonds, values and common cultural heritages. This photography contest was projected to provide valuable contributions to our university and our students in terms of the richness brought by the differences in students' profiles, the development of social skills and the introduction of universal culture and values.

Within the scope of the study, the students who were awarded in the photography contest and whose photographs were displayed in the exhibitions were interviewed by using semi-structured interview technique. The data collected were analyzed descriptively. The results suggests that this contest should be applied regularly in the following years. In addition, it was reported that it is possible to expand the content of this cultural activity by integrating other fields of art and thus to increase the number of the students who may participate in these contests, which signify the "sustainability" of the study. The details of the study were published online on the webpage designed to introduce this photography contest. Because all the works and details were publicly accessible, this webpage became another channel of interaction between the students and the university.

All the participants of the study reported that associating open and distance education with art activities were quite beneficial. In addition, they suggested that the photography contest increased their awareness about cultural values. Similarly, all the students participating in the

contest stated that this activity helped them develop a sense of belonging for Anadolu University. Finally, these students suggested that more studies might be conducted to develop awareness about cultural values through Open Education System. Among the suggested activities that might be organized are offering culture courses and organizing culture trips to other countries, short film contests, international gatherings, music contests, painting contests, virtual exhibitions and cooking contests.